

IN MEMORIAM

НЕЗАБУТНІ ІМЕНА

Важко усвідомити, що серед нас, учнів професора Олександра Лазаровича Ейдельмана, вже немає **Лариси Луців** (28. XI. 1933–21. XII. 2011). Залишаються в пам'яті лише її дорогоцінні штрихи: вроджена інтелігентність, вражаюча майстерність акомпаніатора, доброзичливість, блискуче почуття гумору, закоханість у музику.

Знайомство і дружба з Лялею – одна із найбільш світлих сторінок мого життя. Закінчивши Львівську десятирічку, Ляля Луців з 1951 по 1956 роки навчалася у Львівській консерваторії у проф. Ейдельмана. По закінченні декілька років працювала концертмейстером і викладачем кафедри загального фортеп'яно Львівської консерваторії, а з 1965 року – кафедри спец. фортеп'яно та викладачем муз. педагогічного факультету.

Наш фортеп'яний дует почав визрівати з 1963 року, а вже в 1965–1972 активно концертував у Львові, Києві, Черкасах, Дрогобичі, Чернівцях та інших містах України. Жанр фортеп'янного дуету з його спільними естрадними переживаннями, радістю від сприйняття публікою наших творчих успіхів, був посланий нам щасливою долею.

У нас було багато спільного в наших життєрадісних вдачах, в позитивно-емоційному сприйнятті довколишнього світу, спільних захопленнях, любові до інших видів мистецтва – живопису, театру і кіно, літератури, спорту.

Разом з Лялею я пережила щасливі роки творчого і духовного спілкування, бо саме у фортеп'яному дуєті усвідомлюється суть ансамблевої гри, коли спільне виконавство виховує культуру людських відносин, переживань, “культуру бажань”. Ми фанатично працювали, займаючись майже кожного дня в консерваторії з 20 до 23 години. Багаторічні заняття за фортеп'яно мобілізували нашу творчу уяву, збагачували репертуар, виховували виконавську волю. Цьому сприяв жанр фортеп'янного дуету, в якому спільні емоційно-музикантські переживання сприяли зародженню великого чуда ансамблевого мистецтва, стереоскопічного бачення, радості від взаєморозуміння, виступів на сцені.

Ляля Луців своєю грою надавала незвичайний імпульс інтерпретації, оскільки володіла диригентським ритмічним пульсом, багатством звукових барв. В нашому обширному репертуарі були твори різних стилів – від Карла Філіпа Емануїла Баха до Гіндеміта, Стравінського. Цінним надбанням стали прем'єри композиторів ХХ ст., пропаганда національних культур різних народів.

Ми постійно знаходилися в пошуках нового репертуару, нових творчих контактів. Нашою діяльністю зацікавилися відомі виконавці Лідія Брук і Марк Тайманов, які гастролювали на той час у Львові, американська п'яністка Анна Шейн.

Зі знаменитим ленінградським фортепіанним дуєтом Брук і Тайманов у нас склалися тісні дружні і творчі відносини. Так, на фестивалі мистецтв “Львівська золота осінь” відбулася прем'єра концерту для двох фортеп'яно з оркестром В. Успенського (сезон 1967–1968). З особливою теплотою згадую лист композитора: “Шановні Ларисо і Терезо! Дуже зворушений вашою увагою до мого концерту. Все, що я можу зробити – передати Вам партитуру концерту. Брук і Тайманов будуть в кінці лютого у Львові і я попрошу їх захопити з собою запис концерту, щоб Ви мали змогу зайвий раз почути оркестрове звучання. З повагою В. Успенський. 14 січня 1967 р.”.

Відповідь Брук і Тайманова не забарилася: “Милі колеги! Відсилаємо Вам обіцяне – Успенського для укріплення зв'язків з Заходом, а Аругтюняна з Бабаджаняном – зі Сходом. Ці ноти (“Святкова”) перезніміть і перешліть, оскільки у нас їх немає. [...] Бажаємо Вам всього найкращого. Сердечний привіт”.

Нові дуєтні твори надіслав нам старійший естонський композитор Евген Капп.

Географія знайомств і творчих контактів нашого дуєту розширювалася. Американська піаністка Анна Шейн переслала нам клавіри та ноти для двох фортеп'яно деяких сучасних американських композиторів. В своєму листі вона зазначила, що “всі ці нотні твори видатних американських сучасних композиторів для двох фортепіано ми були б дуже раді почути від вас, після того, як Ви будете мати можливість познайомитися з цією музикою”.

Серед численних афіш збереглися свідчення про цікавий і різноманітний репертуар дуєту.

Було багато планів і проєктів нових програм, які, на жаль, перервалися у зв'язку з переїздом Лариси Луців у 1981 році на постійне проживання в США.

Лялю обожнювали в консерваторії усі: колеги, друзі, студенти, лаборанти, чергові. Вона була наділена величезним людським шармом, доброзичливістю, повною гармонією зовнішнього і внутрішнього ества, що відчувалося в житті і на сцені, в її граціозності, рухах, чарівності, інтелігентності, вродженому відчутті такту, невимушеності у спілкуванні. Була талановитим виконавцем і педагогом, концертмейстером від Бога, а для мене – близьким другом і партнером, людиною, яку я безмежно любила.

Думаю, що пам'ять про неї надовго залишиться в наших серцях.

Нехай святиться ім'я Твоє, незабутня Ляля Луців.

Тереса Старух